

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 228/2015 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Kemera-järjestelmän viranomaismenettelyn toimivuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Petri Honkosen /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 228/2015 vp:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä Kemera-tuen haku- ja myöntämismenettelyn yksinkertaistamiseksi ja sähköistämiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015), jäljempänä uusi rahoituslaki, 3 §:n mukaan tukeen sovelletaan valtionavustuslain (688/2001) säännöksiä lukuun ottamatta valtionavustuslain 13 §:n 3 ja 4 momenttia. Valtionavustuslain 9 §:n mukaan tukea haetaan kirjallisesti. Kirjallinen hakemus voidaan jättää joko paperilla tai sähköisessä muodossa. Kemera-tukien hakumenettelyt ovat uuden rahoituslain myötä muuttuneet aikaisemmasta siten, että kaikista toimenpiteistä on tehtävä rahoitushakemus ennen työn aloittamista. Tämä vaatimus perustuu EU:n valtiontukisääntöihin, mutta myös valtionavustuslain 7 §:ssä periaatteessa edellytetään tuen tarpeen arvioimista etukäteen. Valtionavustuslain 11 §:n 2–4 momentissa säädetään tukipäätöksen sisällöstä. Lisäksi valtionavustuspäätöksessä on otettava huomioon mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään hallintoasian käsittelystä, esimerkiksi päätöksen perusteluista. Edellä mainitut säännökset ovat osa ns. hyvän hallinnon takeita, ja niiden taustalla on tuensaajan oikeusturva. Tällaisista säännöksistä ei käytännössä ole mahdollista poiketa erityissäännöksiin.

Metsäkeskukseen tuli alkuvuonna noin 80 prosenttia tavanomaista enemmän rahoitushakemuksia, jotka koskivat kumotun kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain (1094/1996) nojalla rahoitettavia töitä. Uuden rahoituslain tultua voimaan 1.6.2015 on metsäkeskukseen tullut kaksi kertaa arvioitua enemmän tämän uuden rahoituslain mukaisia hakemuksia. Ennakoitua suurempi rahoitushakemusten määrä on väistämättä johtanut töiden ruuhkautumiseen, koska henkilökunnan mitoituksessa ei ole ollut mahdollisuutta varautua näin suureen työmäärän kasvuun. Lisäksi uuteen rahoituslakiin liittyvän Kemera-tietojärjestelmän sähköinen hakumenettely on viivästynyt sille asetetusta aikataulusta ja uuden rahoituslain mukaiset hakemukset joudutaan syöttämään metsäkeskuksessa käsin järjestelmään. Myöskään uuden rahoituslain nojalla tehtäviä maksatuksia ei ole voitu vielä aloittaa tietojärjestelmän keskeneräisyyden takia.

Tukia ei voida myöntää ilman, että varmistetaan rahoitusehtojen täyttyminen. Koska osa rahoitushakemuksista on ollut puutteellisia, on tuenhakijoille hallintolain mukaan annettava mahdollisuus täydentää hakemuksia, jolloin päätöksenteko väistämättä vie aikaa.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 228/2015 vp

Koska Suomen metsäkeskus ei ole valtion viranomainen, Suomen metsäkeskuksesta annetussa laissa (418/2011) on jouduttu erikseen säätämään julkisen vallan käytöstä ja siihen liittyvistä toimihenkilöiden kelpoisuusehdoista sekä hallintoasian ratkaisijasta ja esittelijästä. Hallintoasian ratkaisemista edeltävät vaiheet ovat asian valmistelu ja esittely. Metsäkeskuksessa hankekäsittelijä tallentaa ja tarkistaa hakemuksen tiedot. Sen jälkeen metsäneuvoja tarkistaa hankkeen lain mukaisuuden, minkä jälkeen rahoitus- ja tarkastusasiantuntija valmistelee rahoituspäätöksen esittelyyn. Rahoitus- ja tarkastuspäällikkö tekee päätöksen. Toteutusilmoituksen hyväksymisen jälkeen rahoituspäätös siirtyy välittömästi maksatukseen. Kaikki vaiheet siirtyvät metsäkeskuksessa henkilöltä toiselle napin painalluksella sitten, kun sähköinen menettely toimii.

Julkisen vallan käytöstä johtuva työtehtävien pakollinen eriyttäminen on johtanut henkilökunnan tehtävien tavallista tiukempaan rajaamiseen metsäkeskuksessa. Tämä aiheuttaa kitkaa ruuhkautuneiden töiden purkamisessa. Hallituksen esityksessä (HE 138/2014 vp) on todettu, että uuden rahoituslain mukanaan tuomat lisätehtävät merkitsevät metsäkeskuksessa noin 20 henkilövuoden lisäresurssin tarvetta tukijärjestelmän toimeenpanossa.

Maa- ja metsätalousministeriössä valmistellaan parhaillaan muutosta uuteen rahoituslakiin. Muutoksella pyritään paitsi sopeuttamaan tukijärjestelmä käytettävissä oleviin määrärahoihin myös yksinkertaistamaan tukijärjestelmää. Myös tuen saajalle lähetettävän rahoituspäätöksen selkeyteen tullaan kiinnittämään huomiota saadun palautteen perusteella. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriössä on valmisteltu päätös, jonka nojalla metsäkeskuksessa hakemusten ruuhkan purkua joustavoitetaan tilapäisesti ratkaisuvallan käytön osalta. Sähköinen asiointi Metsään.fi-järjestelmän välityksellä valmistuu ensi vuoden alkupuolelle, mikä osaltaan nopeuttaa rahoitushakemusten tarkastusta ja päätöksentekoa. Tämä tosin edellyttää, että myös hakemusten lähettäjillä on vastaavasti yhteensopiva järjestelmä sähköisten hakemusten tekoon.

Edellä mainituilla keinoilla uuden rahoituslain mukaisten rahoitushakemusten käsittely ja maksatukset pyritään saamaan tavanomaiseen aikatauluunsa lähikuukausien aikana.

Helsingissä 29.10.2015

Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen